

සංවර්ධන ලෝකරැකිය මණ්ඩලය - 2016

සංවර්ධන ලෝකරැකිය මණ්ඩලයේ 2016 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, ස්කන්ධය වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය හා වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති සහ අනෙකුත් පැහැදිලි කිරීමේ තොරතුරුවල සාරාංශයකින් සමන්විත 2016 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ 13(1) වගන්තිය සහ 1997 අංක 20 දරන සංවර්ධන ලෝකරැකිය මණ්ඩල පනතේ 14(3) වගන්තිය සමග සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. මුදල් පනතේ 14(2)(සී) වගන්තිය ප්‍රකාර මණ්ඩලයේ වාර්ෂික වාර්තාව සමග ප්‍රකාශයට පත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ. මුදල් පනතේ 13(7)(ඒ) වගන්තිය ප්‍රකාර විස්තරාත්මක වාර්තාවක් මණ්ඩලයේ සභාපති වෙත 2017 ඔක්තෝබර් 27 දින නිකුත් කරන ලදී.

1.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

1.3 විගණකගේ වගකීම

මාගේ විගණනය මත පදනම්ව මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීම මාගේ වගකීම වේ. මා විසින් උත්තරීතර විගණන ආයතනයන්ගේ ජාත්‍යන්තර විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ISSAI 1000-1810) අනුරූප ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මාගේ විගණනය සිදු කරන ලදී. ආචාර ධර්මවල අවශ්‍යතාවන්ට මම අනුකූලවන බවට සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරවන්නේද යන්න පිළිබඳ සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාගැනීම පිණිස විගණනය සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන බවට මෙම ප්‍රමිති අපේක්ෂා කරයි.

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වෙන අගයන් සහ හෙළිදරව් කිරීම්වලට අදාළවන විගණන සාක්ෂි ලබාගැනීම පිණිස පරිපාටි ක්‍රියාත්මක කිරීම විගණනයට ඇතුළත් වේ. තෝරාගත් පරිපාටීන්, වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගේ අවදානම් තක්සේරු කිරීමද ඇතුළත් විගණකගේ විනිශ්චය මත පදනම් වේ. එම අවදානම් තක්සේරු කිරීම් වලදී, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස මණ්ඩලයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට සහ සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීමට අදාළ වන්නා වූ අභ්‍යන්තර පාලනය විගණක සැලකිල්ලට ගන්නා නමුත් මණ්ඩලයේ අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමට අදහස් නොකරයි. කළමනාකරණය විසින් අනුගමනය කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය හා යොදාගන්නා ලද ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය ඇගයීම මෙන්ම මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ත ඉදිරිපත් කිරීම පිළිබඳ ඇගයීමද විගණනයට ඇතුළත් වේ. විගණනයේ විෂය පථය සහ ප්‍රමාණය තීරණය කිරීම සඳහා 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ 13 වගන්තියේ (3) සහ (4) උප වගන්තිවලින් විගණකාධිපති වෙත අභිමතානුසාරී බලතල පැවරේ.

මාගේ විගණන මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.4 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 2.2 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්ත්වගණනය කරනු ලැබේ.

2. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

2.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

මෙම වාර්තාවේ 2.2 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2016 දෙසැම්බර් 31 දිනට සංවර්ධන ලොතරැයි මණ්ඩලයේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

2.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම

2.2.1 මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කිරීම

සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 2017 පෙබරවාරි 28 දින විගණනයට ඉදිරිපත් කර තිබූ අතර ඉකුත් වර්ෂයේදී මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත්ව තිබූ ගිණුම්කරණ විෂයන් 10 කට අදාළව එකතුව රු. 25,342,964 ක අඩුපාඩු සහ සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා විගණනය විසින් පෙන්වාදෙන අඩුපාඩු නිවැරදි කර සංශෝධිත මූල්‍ය ප්‍රකාශන 2017 ඔක්තෝබර් 04 දින ඉදිරිපත් කර තිබුණි.

2.2.2 ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති (ශ්‍රී.ල.ගි.ප්‍ර)

පහත සඳහන් අනුකූල නොවීම් නිරීක්ෂණය විය.

(අ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 07

- (i) සමාලෝචිත වර්ෂයේදී විකුණන ලද ස්ථාවර වත්කම්වල පිරිවැය වූ රු. 22,973,877 ක් මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනයේ ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් යටතේ මුදල් ගලා ඒමක් ලෙස වාර්තා කර තිබුණි. එසේම එම වත්කම් වලට අදාළ එකතුව රු. 22,973,877 ක් වූ සමුච්චිත ක්ෂය වෙන්කිරීම මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනයේ මුදලින් සංවලනය නොවූ විෂයයක් ලෙස ලාභයට ගලපා තිබුණි. එහෙත් එමගින් ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහයට බලපෑමක් ඇති වී නොතිබුණද මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනයේ මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම්වල හා ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම්වල ප්‍රතිඵලය විකෘති වී ඇති බවක් නිරීක්ෂණය විය.
- (ii) මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සටහන් අංක 05 අනුව, වර්ෂය තුළ පොළී ලැබීම් රු.81,544,767 ක් වුවද, මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනයේ පොළී ලැබීම් ලෙස රු.80,395,703 ක් දක්වා තිබූ අතර රු. 1,149,064 ක කාර්ය මණ්ඩල ණය පොළී ලැබීම් මුදල් ගලා ඒමක් ලෙස ගලපා නොතිබුණි.

(ආ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 08

- (i) ඉකුත් වර්ෂවලට අදාළ හිඟ බදු බැඳියාව ලෙස රු.1,557,163,004 ක මුදලක් 2015 වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ හිමිකම යටතේ දැක්වීම හේතුවෙන්, මණ්ඩලයේ මුළු හිමිකම රු.519,726,031 ක සෘණ අගයක් බවට පත්වී තිබුණි.

තවද 2016 වර්ෂයේදී නිරවුල් කරන ලද රු.300,434,121 ක හිඟ බදු මුදල නැවත හිමිකමට ගැලපීම හේතුවෙන් හිමිකම යටතේ දක්වා තිබුණු රු.1,557,163,004 ක බදු බැඳියාව රු.1,256,728,883 ක සෘණ ශේෂයක් බවට පත්වී තිබුණි. මෙම ගිණුම් තැබීමේ

ක්‍රියාවලිය හේතුවෙන් මණ්ඩලයේ මුළු හිමිකම තවදුරටත් රු.499,526,897 ක සෘණ අගයක් වී තිබුණි. එහෙත් ප්‍රමිතයේ 42 ඡේදයේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව ඒ පිළිබඳ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හෙළිදරව් කර නොතිබුණි.

(ii) ප්‍රමිතයේ 117 ඡේදයේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අවබෝධයක් ලබා ගැනීමට ප්‍රමාණවත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති හෙළිදරව් කළ යුතු වුවත් මණ්ඩලය විසින් පහත සඳහන් විෂයයන්ට අදාළ ප්‍රතිපත්තින් අනාවරණය කර නොතිබුණි.

- බදුකරණය
- මූල්‍ය උපකරණ
- ගෙවිය යුතු ත්‍යාග
- විත්‍රාගාරය, ජංගම දුරකථන, ත්‍රිරෝද රථ ක්ෂය කිරීමේ අනුපාත.

(ඇ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 10

ප්‍රමිතයේ 17 ඡේදයේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව, ආයතනය විසින් මූල්‍ය ප්‍රකාශන නිකුත් කිරීම සඳහා අනුමැතිය ලබාදෙන දිනය මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හෙළිදරව් කළ යුතු වුවත් මණ්ඩලය විසින් එපරිදි කටයුතු කර නොතිබුණි.

(ඈ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 16

(i) ප්‍රමිතයේ 34 ඡේදයේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව, ඒ ඒ වත්කම් පත්තීන්, සෑම වසර තුනකට හෝ පහකට වරක් ප්‍රත්‍යාගණනය කර සාධාරණ වටිනාකම ගිණුම් තුළ අනාවරණය කළ යුතු වුවද මණ්ඩලය සතු ඉඩම් හා ගොඩනැගිලි, යන්ත්‍ර සූත්‍ර ආදී වත්කම් 2012 වර්ෂයෙන් පසුව ප්‍රත්‍යාගණනය කර නොතිබුණි.

(ii) ජංගම නොවන වත්කම් සඳහා එලාදායී ජීවිත කාලය වාර්ෂිකව සමාලෝචනය නොකිරීම හේතුවෙන් පිරිවැය රු.115,033,174 ක් වූ ස්ථාවර වත්කම් සම්පූර්ණයෙන් ක්ෂය කර තිබුණ ද තවදුරටත් ප්‍රයෝජනයට ගනිමින් පැවතුණි. ඒ අනුව වූ ඇස්තමේන්තුගත දෝෂය ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 08 ප්‍රකාරව ප්‍රතිශෝධනය කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

(iii) ප්‍රමිතයේ 37 ඡේදයේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව, එක සමාන ස්වරූපයේ වත්කම් එක කාණ්ඩයක් යටතේ ගොනු කළ යුතු වුවත් මණ්ඩලය විසින් එසේ සිදුකර නොතිබුණි. පෙර වර්ෂවලදී ද පැවති මෙම තත්ත්වය සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ද නිවැරදි කර නොතිබුණි.

(ඉ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 19

ප්‍රමිතයේ 63 ඡේදයේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව, සේවක පාරිතෝෂික සඳහා වූ වගකීම හා වත්කම් වෙත වෙනම හඳුනාගෙන ඒවා එකිනෙකට හිලවී කිරීමෙන් ඇතිවන වර්තමාන ශුද්ධ පාරිතෝෂික අගය මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ පෙන්විය යුතු විය. එහෙත් මණ්ඩලය විසින් පාරිතෝෂික වත්කම් හා ඊට අදාළ වගකීම් මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ වෙන වෙනම දක්වා තිබුණි.

2.2.3 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) 2009 වර්ෂයේ සිට 2014 දක්වා වූ වර්ෂවලට අදාළ හිඟ ආදායම් බදු රු.221,541,899 ක් ගිණුම්වලින් අත්හැරී තිබුණි.
- (ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ බදු වියදම ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා තිබුණු රු.917,136,129 ක මුදලින් රු.447,406,433 ක් ඉකුත් වර්ෂවලට අදාළ හිඟ බදු බව නිරීක්ෂණය විය. මේ හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ ලාභය එම වටිනාකමින් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.
- (ඇ) 2015 වර්ෂයට අදාළ බදු තක්සේරුව රු.302,866,101 ක් වුවද ගිණුම්වල ඒ සඳහා ප්‍රතිපාදනය කර තිබුණේ රු.56,356,927 ක් පමණි. ඒ අනුව 2015 වර්ෂයේ උන බදු ප්‍රතිපාදනය රු.246,509,174 ක් වුවද සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ගිණුම්වලට ගෙන තිබුණේ රු.166,863,795 ක් පමණි. ඒ හේතුවෙන් 2015 වර්ෂයට අදාළව තවදුරටත් රු.79,645,379 ක උන බදු වෙන්කිරීමක් පැවති බව නිරීක්ෂණය විය.
- (ඈ) 2016 වර්ෂයේ ස්ථාවර තැන්පතු පොළී ආදායම ලෙස රු.60,516,783 ක් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා තිබුණද නිවැරදි ස්ථාවර තැන්පතු පොළී ආදායම රු.61,002,877 ක් වූයෙන් වර්ෂයේ ලාභය රු.486,094 කින් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.
- (ඉ) 2016 දෙසැම්බර් 31 වන විට මණ්ඩලය වෙත මුදලින් ලැබී නොතිබුණු ටිකට්පත් විකුණුම් වටිනාකම වූ රු.148,994,637 ක් මුදල් පොතේ ලැබීම් ලෙස සටහන් කිරීම නිසා, එම වටිනාකමින් බැංකු ගිණුම් ශේෂය වැඩිපුර දක්වා තිබුණි. මෙය බැංකු සැසඳුම් ප්‍රකාශනයේ උපලබ්ධි නොවූ මුදල් ලෙස දක්වා තිබුණි.
- (ඊ) ගොඩනැගිල්ලක් වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා දරන ලද රු.2,057,930 ක ප්‍රාග්ධන වියදමක් ගොඩනැගිලි නඩත්තු වියදම් ලෙස ගිණුම් ගත කර තිබීම හේතුවෙන් වර්ෂයේ ලාභය හා ජංගම නොවන වත්කම් එම වටිනාකමින් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.
- (උ) ගොඩනැගිලි හා කාර්යාල උපකරණවලට අදාළ එකතුව රු.76,065 ක ක්ෂය වටිනාකම ගිණුම්ගත කර නොතිබුණි.

2.2.4 අසම්භාව්‍ය වගකීම්

2001 වර්ෂයේ සිට 2013 වර්ෂය දක්වා වූ බදු බැරකම් නිරවුල් නොකිරීම නිසා ගෙවීමට යෝජිතව තිබුණු රු.1,289,590,835 ක දණ්ඩන මුදල පිළිබඳ තොරතුරු මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල අනාවරණය කර නොතිබුණි.

2.2.5 විගණනය සඳහා සාක්ෂි නොවීම

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

(අ) මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වෙන එකතුව රු.12,540,705 ක් වූ වත්කම් ගිණුම් ශේෂ 04 ක්ද එකතුව රු.229,173,159 ක වගකීම් ශේෂයක්ද හා එකතුව රු.40,122,457 ක් වූ වියදම් ශේෂ 02 ක් ද ලෙස මුළු එකතුව රු.281,836,321 ක් සම්බන්ධයෙන් අදාළ තහවුරු කිරීමේ සාක්ෂි විගණනයට ඉදිරිපත් නොවීය. විස්තර පහත දැක්වේ.

	විෂයය	වටිනාකම රු.	ඉදිරිපත් නොකළ විගණන සාක්ෂි
(i)	අලෙවි කුටි වියදම්	10,861,523	මණ්ඩලය ආරම්භ කළ දින සිට මේ දක්වා ලබාදී ඇති අලෙවිකුටි හා ඒවා ස්ථානගතකර ඇති ලිපිනයන්ද ඇතුළු විස්තරාත්මක තොරතුරු. අලෙවි කුටි භාරගැනීමේ කුච්ඡානසි (GRN) හා අලෙවිකුටි නිකුත් කිරීමේ නිවේදන. (GIN) 2016 වර්ෂයේ ඉදිකළ අලෙවිකුටි සඳහා වූ මූලික සැලසුම්, අධීක්ෂණ සැලැස්ම, අධීක්ෂණ වාර්තාව.
(ii)	CCTV කැමරා පද්ධතිය සවිකිරීමේ වියදම	4,758,308	ගිවිසුම්, ප්‍රසම්පාදන ලිපි ගොනුව.
(iii)	අලෙවි ප්‍රවර්ධන අයිතම	29,260,934	ඇස්තමේන්තු ගබඩා අධියාවනා පත්‍ර බෙදාහරින ලද පාර්ශවයන් පිළිබඳ විස්තර සහ භාණ්ඩ භාරගත් බවට සනාථ කරන ලිපි.
(iv)	කොන්ත්‍රාත් හා ඉදිකිරීම් වියදම්	4,090,925	කොන්ත්‍රාත් ගෙවීම් ලේඛනය, ඉදිකිරීම් නිමකර විධිමත් පරිදි වත්කම මණ්ඩලයට භාරදුන් බවට හා මණ්ඩලය භාරගත් බවට සාක්ෂි.
(v)	නිස්සමභාරාම ඉඩම	492,392	බදු ගිවිසුම්, හිමිකම් ඔප්පුව හා ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයෙන් ලබාගත් ඉඩමේ අයිතිය පිළිබඳ තහවුරු ලේඛනය.
(vi)	පිළිගැනීමේ කවුන්ටරය ඉදිකිරීමේ වියදම	3,199,080	ඉංජිනේරු උපදේශක ආයතනය විසින් ඉදිරිපත්කළ අතිරේක වැඩ ඇස්තමේන්තුව, වැඩ අවසන් කිරීමේ සහතිකය සහ වැඩ නිමකර භාරගත් බවට සාක්ෂි.
(vii)	වෙළෙඳ ණයහිමියෝ	229,173,159	ශේෂ සනාථ කිරීමේ ලිපි. ණයහිමි උප ලෙජර්/ ණයහිමි පාලන ගිණුම්. කාල විශ්ලේෂණ.
		----- 281,836,321 =====	

- (ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළ මණ්ඩලයේ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල පත්‍රිකා සහ අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩල තීරණ විගණනය සඳහා ලබාදෙන ලෙස 2016 ඔක්තෝබර් 20 දිනැති ලිපිය මගින් සභාපතිවරයාගෙන් ඉල්ලා සිටියද 2017 ජූලි වන විටත් එම ලේඛන විගණනය වෙත ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි. එසේම අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩල පත්‍රිකා විගණනය වෙත ඉල්ලීමට හේතුව රජයේ විගණකගෙන් විමසිය යුතු බව අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩල සාමාජිකයෙකු විසින් ප්‍රශ්න කර ඇති බව සභාපතිවරයා විසින් 2016 නොවැම්බර් 29 දිනැති විසි/5/III අංක දරන ලිපියෙන් විගණනයට වාර්තා කර තිබුණි. මෙසේ පිළිතුරු ලබාදීම, ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 148 වැනි ව්‍යවස්ථාව මගින් රාජ්‍ය මූල්‍ය පාලනය සම්බන්ධයෙන් පාර්ලිමේන්තුවට ඇති බලය මෙන්ම 154 ව්‍යවස්ථාව මගින් විගණකාධිපතිවරයාට ලැබී ඇති බලය අභියෝගයට ලක් කිරීමක් බව නිරීක්ෂණය කෙරේ.

2.3 ලැබිය යුතු හා ගෙවිය යුතු ගිණුම්

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් රු.10,535,573 ක වෙළඳ ණයගැතියන් සඳහා රු. 7,496,220 ක මුදලක් අඩමාණ ණය ලෙස ප්‍රතිපාදනය කර තිබුණද ඉන් වර්ෂ 23 ක් පැරණි ණය ශේෂයක් වූ රු. 2,520,000 ක් නැවත මණ්ඩලය වෙත ලැබීමට යෝජිතව තිබුණි. නඩු තීන්දුවකින් නියම වී තිබූ මෙම වටිනාකම අයකර ගැනීමට කටයුතු කිරීමකින් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ තවදුරටත් අඩමාණ ණය ලෙස වෙන්කිරීම් සිදුකර තිබුණි.
- (ආ) වෙළඳ, වාණිජ හා පාරිභෝගික කටයුතු අමාත්‍යාංශයෙන් ලැබිය යුතු ලෙස දක්වා තිබූ රු. 5,700,000 ක කුලී අත්තිකාරම් 2003 වර්ෂයේ සිට ගිණුම්වල ඉදිරියට ගෙන එමින් පැවතියද මණ්ඩලය විසින් කුලී පදනම මත ගොඩනැගිල්ලක් පරිහරණය කරන බව නිරීක්ෂණය නොවීය. ඒ අනුව, එම මුදල අයකර ගැනීම සඳහා මණ්ඩලය විසින් ප්‍රමාණවත් පියවරක් ගෙන නොතිබුණි.
- (ඇ) 2013 වර්ෂයේදී උපදේශක සමාගමක් වෙත උපදේශක ගාස්තු ලෙස රු. 3,626,727 ක් ද, 2014 වර්ෂයේදී පටිගත කරන ලද දුරකථන (IVR) පද්ධතියක් සකස් කිරීම වෙනුවෙන් රු. 237,000 ක් ද වශයෙන් ගෙවන ලද එකතුව රු. 3,863,727 ක් වූ අත්තිකාරම් වලට අදාළ කාර්යයන් මේ දක්වා නිමකර නොතිබුණු අතර අදාළ මුදල් නැවත අය කර ගැනීමටද කටයුතු කර නොතිබුණි.

2.4 ප්‍රමාණවත් අධිකාරී බලයක් තහවුරු නොවූ ගනුදෙනු

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) වටිනාකම රු.2,547,138 ක් වූ දේපළ පිරියත හා උපකරණ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අනුමැතියෙන් තොරව අපහරණය කර තිබුණි.
- (ආ) 2008 වර්ෂයේදී මිලදී ගෙන තිබූ රු.1,464,000 ක් වටිනා වායු සමීකරණ යන්ත්‍ර 10 ක් භාණ්ඩ සමීක්ෂණ මණ්ඩලයේ නිර්දේශයකින් තොරව රු.20,000 ක මුදලකට අපහරණය කර තිබුණි.

2.5 නීති රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණවලට අනුකූල නොවීම්

පහත සඳහන් අනුකූල නොවීම් නිරීක්ෂණය විය.

නීති රීති, රෙගුලාසිවලට යොමුව	අනුකූල නොවීම්
(අ) 1997 අංක 20 දරන සංවර්ධන ලොකරැසි මණ්ඩල පනත	
(i) 18 (3) වගන්තිය	<p>ත්‍යාග සංචිත ගිණුමේ ඉතිරි වන මුදල් ශේෂයන් ඉදිරියේදී පවත්වන ලොකරැසි දිනුම්වාරවල ත්‍යාග ප්‍රදානය කිරීම සඳහා යොදාගත යුතු වුවද, එම විධිවිධානයට පටහැනිව රු. 580,305,484 ක් ස්ථාවර තැන්පතු වල ආයෝජනය කර තිබුණි. එම ආයෝජිත මුදලින් රු.302,054,379 ක් නැවත ලබාගෙන 2001 වර්ෂයේ සිට 2015 වර්ෂය දක්වා රු.216,230,041 ක් වූ හිඟ බදු ගෙවීම් සඳහාද රු.76,000,000 ක් වූ සමාලෝචිත වර්ෂයේ බදු මුදල් ගෙවීම සඳහාද උපයෝගී කරගෙන තිබුණි. ඉතිරි මුදල වූ රු.9,824,338 ක් ලංකා බැංකුවේ ගිණුම් අංක 0002695681 හි රඳවාගෙන තිබුණි.</p>
(ii) 17 (5) ඡේදය	<ul style="list-style-type: none"> • මාස 06 ක කාලසීමාව ඉක්මවා තිබූ ඉදිරිපත් නොවූ ත්‍යාග විකුණා ලැබෙන මුදල් විධිවිධාන ප්‍රකාරව ජනාධිපති අරමුදලට බැර කළ යුතු වුවද, ඊට පටහැනිව වටිනාකම රු. 863,010 ක් වූ ත්‍යාග මණ්ඩලයේ ස්ථාවර වත්කම් ලෙස ගිණුම්ගත කර තිබුණි. • වර්ෂ ගණනාවක සිට හිමිකම් නොපෑ ත්‍යාග 634 ක් මණ්ඩලයේ ගබඩාව තුළ නිශ්ක්‍රීයව පැවතුණි. ඉන් ත්‍යාග 14 ක වටිනාකම විගණනය වෙත ඉදිරිපත් නොවූ අතර ඉතිරි ත්‍යාග 620 කට අදාළව ජනාධිපති අරමුදලට අහිමිවී ඇතැයි තක්සේරු කළ හැකි මුදල රු.3,512,157 ක් විය.
(ආ) ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ මුදල් රෙගුලාසි සංග්‍රහය	
මුදල් රෙගුලාසි 394(අ) සහ 396	<p>- වටිනාකම රු.11,110 ක් වූ අවලංගු කළ චෙක්පත් 3 ක් සම්බන්ධයෙන් මුදල් රෙගුලාසි ප්‍රකාරව කටයුතු කර නොතිබුණි.</p>
(ඇ) 2006 රජයේ ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහය	
(i) 2.9.2 මාර්ගෝපදේශය	<p>ආකෘතියේ ලේඛන පරීක්ෂා කිරීමකින් තොරව ප්‍රසම්පාදන හා තාක්ෂණික ඇගයීම් කමිටු වලට සහභාගී වන නිලධාරීන්ට රු.397,500 ක මුදලක් ගෙවා තිබුණි.</p>

- (ii) 2.14.1 මාර්ගෝපදේශය වටිනාකම රු. මිලියන 5 දක්වා භාණ්ඩ මිලදී ගැනීමේදී මුද්‍රා තැබූ මිල ගණන් 03 කට නොඅඩු සංඛ්‍යාවක් කැඳවිය යුතු වුවත්, ආයතන 02 කින් පමණක් මිල ගණන් කැඳවා රු.599,995 ක් වටිනා I Phone 05 ක් මිලදීගෙන තිබුණි. එසේම රු. මිලියන 10 දක්වා වූ මිලදී ගැනීම් සම්බන්ධයෙන් අවම වශයෙන් මිල ගණන් 5 ක් කැඳවිය යුතු වුවත් රු.6,680,000 ක් වටිනා මුද්‍රිත කුඩ 20,000 ක් මිලදී ගැනීමේදී මිල ගණන් දෙකක් පමණක් කැඳවා තිබුණු අතර ඒවායේද අත්සන් සහ නිල මුද්‍රාවන් තබා නොතිබුණි.
- (iii) 3.4 මාර්ගෝපදේශය වෙළඳපොළ මිල සැඟහුම් ක්‍රමය (Shopping) මගින් භාණ්ඩ හා සේවා මිලදී ගත හැකි උපරිම සීමාව රු. 500,000 ක් වුවද එම සීමාව ඉක්මවා අලෙවි කට් 30 ක් මිලදී ගැනීම සඳහා රු. 1,350,000 ක් ගෙවා තිබුණි.
- (iv) 5.3.10 මාර්ගෝපදේශය වටිනාකම රු. 4,090,925 ක් වූ භාණ්ඩ මිලදී ගැනීමේදී නියමිත ලංසු වලංගු කාලය ඉක්මවා දින 27 ක් ලබාදී තිබූ අතර රු. 5,623,655 ක් වටිනා මිලදී ගැනීමකදී නියමිත ලංසු වලංගු කාලය ඉක්මවා දින 43 ක කාලයක් ලබාදී තිබුණි.
- (v) 8.13.4 මාර්ගෝපදේශය කෙරිගෙන යනු ලබන කොන්ත්‍රාත්තුවකට අදාළව සියයට 10 ඉක්ම වූ විචලනයන් සම්බන්ධයෙන් ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරියා විසින් ඔහු විසින් පත්කල තාක්ෂණික ඇගයීම් කමිටුවේ සහාය ලබාගෙන අනුමැතිය ලබාදිය යුතු වුවත්, ඊට පටහැනිව අලෙවි අංශයේ අභ්‍යන්තර ඉදිකිරීම් කටයුතු සඳහා මුල් කොන්ත්‍රාත් මුදලෙන් සියයට 15.75 ක ඉක්මවීම් සඳහා සභාපති විසින් අනුමැතිය ලබාදී තිබුණි.
- (vi) 5.3.11 මාර්ගෝපදේශය 2016 වර්ෂය තුළදී සිදුකරන ලද රු. 9,291,645 ක් වූ ක්‍රොන්ත්‍රාත් 7 ක් සඳහා මිල ගණන් සමග ලංසු සුරක්ෂණයක් ලබාගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (vii) 5.4.8 මාර්ගෝපදේශය ඉදිකිරීම් ක්‍රොන්ත්‍රාත් 07 ක් වෙනුවෙන් නියමිත පරිදි පිළිගත හැකි ආයතනවලින් කාර්ය සාධන සුරක්ෂණයන් ලබාගෙන නොතිබුණි.
- (viii) 5.4.12 මාර්ගෝපදේශය වැට් බදු ආවරණය කිරීම සඳහා මුදල් ගෙවීමෙන් පසු ඊළඟ මාසයේ 15 වන දින හෝ එදිනට පෙර එකී ගෙවීම් පිළිබඳ විස්තර විගණකාධිපතිවරයාට පිටපතක් සහිතව දේශීය ආදායම් කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා වෙත දැනුම් දිය යුතු වුවද ඉදිකිරීම් ක්‍රොන්ත්‍රාත් 07 ක් සම්බන්ධයෙන් ඒ අනුව කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (ix) 8.9.1 මාර්ගෝපදේශය වටිනාකම රු.250,000 ඉක්ම වූ වැඩ සඳහා වූ කොන්ත්‍රාත් හා වටිනාකම රු.500,000 ඉක්මවන භාණ්ඩ හා සේවා කොන්ත්‍රාත් සඳහා විධිමත් ගිවිසුමක් ලියා අත්සන් කලයුතු වුවත්, ඇස්තමේන්තුගත වටිනාකම රු.5,623,655 ක් වූ ලිපිද්‍රව්‍ය මිලදී ගැනීමක් හා කොන්ත්‍රාත් 07 ක් සම්බන්ධයෙන් නියමිත පරිදි ගිවිසුම්වලට එළඹ නොතිබුණි.

(ඇ) රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍රලේඛ

(i) 2011 පෙබරවාරි 11 දිනැති අංක PED/57 දරන වක්‍රලේඛය	රාජ්‍ය ව්‍යාපාර දෙපාර්තමේන්තුවේ අනුමැතිය ලබාගැනීමෙන් තොරව සිංහල හා හින්දු අලුත් අවුරුදු උත්සවය වෙනුවෙන් රු.500,000 ක පරිත්‍යාග ලබාදී තිබුණි.
(ii) 2015 මැයි 25 දිනැති අංක PED/1/2015 දරන වක්‍රලේඛයේ 2 වගන්තිය	වක්‍රලේඛ විධිවිධාන ප්‍රකාරව සුදුසුකම් ලබා නොතිබුණු MM 1 – 1 වැටුප් කාණ්ඩයට අයත් නිලධාරීන් 8 දෙනෙකුට නිල වාහන වෙන්කර තිබුණු අතර එම වාහන සඳහා ඉන්ධන වෙනුවෙන් රු.1,119,105 ක් සහ රියදුරු වැටුප් හා අතිකාල දීමනා ලෙස සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ රු.7,288,698 ක් වැයකර තිබුණි.
(ඉ) 2016 මාර්තු 17 දිනැති අංක 01/2016 දරන ජාතික අයවැය වක්‍රලේඛය, 2015 ජනවාරි 31 දිනැති අංක 28 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍රලේඛය හා 2015 නොවැම්බර් 12 දිනැති අංක PED/LO/DLB/Gen/2015 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්වරයාගේ ලිපිය.	විධිවිධාන ප්‍රකාරව මෙහෙයුම් කල්බදු ක්‍රමය යටතේ වාහනයක් ලබා ගැනීම වෙනුවට අනුමත මාසික කුලිය රු.198,000 ක් බැගින් වන පරිදි මණ්ඩලය විසින් ජීප් රථයක් ලබාගෙන තිබුණි. ඒ අනුව 2015 දෙසැම්බර් මාසයේ සිට සමාලෝචිත වර්ෂයේ සැප්තැම්බර් දක්වා නියමිත සීමාව ඉක්මවා බදුකුලී ලෙස රු. 790,000 ක් ගෙවා තිබුණි.

3. මූල්‍ය සමාලෝචනය

3.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව, සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා මණ්ඩලයේ මූල්‍ය ප්‍රතිඵලය රු.1,783,386,637 ක අතිරික්තයක් වූ අතර, ඊට අනුරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ අතිරික්තය රු.1,727,063,739 ක් වූයෙන් ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයේ රු.56,322,898 ක හෙවත් සියයට 3.3 ක වර්ධනයක් පෙන්නුම් කෙරුණි. ජයග්‍රාහකයින් විසින් ලබා නොගන්නා ලද ක්‍රියා ආපසු පවරා ගැනීමෙන් මණ්ඩලයට තිබූ ආදායම් රු.28,266,240 ක වැඩිවීම මෙම වර්ධනය සඳහා මූලිකව බලපා තිබුණි.

සමාලෝචිත වර්ෂය හා ඉකුත් වර්ෂ 4 ක මූල්‍ය ප්‍රතිඵල විග්‍රහ කිරීමේදී, 2012 වර්ෂයේ රු. 1,937,967,198 ක අතිරික්තයක් ඇති වී තිබූ අතර 2013 වර්ෂය අවසානයට එහි සුළු වශයෙන් වර්ධනයක් පෙන්නුම් කර තිබුණද 2014 සහ 2015 වර්ෂවලදී පිරිහීමක් පෙන්නුම් කෙරුණි. සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රතිඵලය ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව සියයට 3.3 ක වර්ධනයක් අත්කරගෙන තිබුණි. කෙසේ වුවද, මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයට සේවක පාරිශ්‍රමික, ජංගම නොවන වත්කම් සඳහා ක්ෂය සහ රජයට ගෙවූ බදු නැවත ගැලපීමේදී 2012 වර්ෂයේදී රු.2,645,519,929 ක් වූ මණ්ඩලයේ දායකත්වය 2014 වර්ෂය දක්වා අඛණ්ඩව වර්ධනය වී තිබුණි. එහෙත් 2015 වර්ෂයේදී එය රු.3,247,754,540 ක් දක්වා පිරිහී තිබූ අතර සමාලෝචිත වර්ෂයේදී රු.3,797,831,858 ක් දක්වා නැවතත් වර්ධනය වී තිබුණි. බදු පසු ශුද්ධ ලාභය තුළ 2012 වර්ෂයේ සිට සමාලෝචිත වර්ෂය දක්වා සියයට 9.3 සිට සියයට 16 ක් දක්වා වූ පරාසයක වූ දිනුම් හිමියන් වෙත ලබාදිය යුතු ක්‍රියා ආපසු පවරා ගැනීම් අඩංගු වූයෙන් සාමාජීය වගකීම ඉටු කිරීම යම්තාක් දුරට සීමා වී ඇති බවක් නිරීක්ෂණය විය.

3.2 විග්‍රහාත්මක මූල්‍ය සමාලෝචනය

සමාලෝචිත වර්ෂය හා ඉකුත් වර්ෂයේ මණ්ඩලයේ මෙහෙයුම්, ලාභදායීත්වය හා ද්‍රවශීලතාවය දැක්වෙන අනුපාත පිළිබඳ විග්‍රහයක් පහත දැක්වේ.

	2016 -----	2015 -----
මෙහෙයුම් -----	සියයට	සියයට
විකුණුම් මිලට විකුණුම් හා බෙදාහැරීමේ වියදම්	24	23
විකුණුම් මිලට විකුණුම් පිරිවැය	58	57
ලාභදායීත්ව අනුපාත -----		
දළ ලාභ අනුපාතය	42	43
ශුද්ධ ලාභ අනුපාතය	12	14.5
ශුද්ධ ලාභයෙන් ක්‍රියා පටිපාටි කිරීමේ අනුපාතය	16	15
ශුද්ධ ලාභයට ආදායම් බදු අනුපාතය	51	38
ද්‍රවශීලතා අනුපාත -----		
ජංගම අනුපාතය	1:2	1:2
ක්ෂණික අනුපාතය	1:2	1:2

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) ඉකුත් වර්ෂයේදී හා සමාලෝචිත වර්ෂයේදී මණ්ඩලයේ විකුණුම් හා බෙදාහැරීමේ වියදම්, විකුණුම්වලින් පිළිවෙලින් සියයට 23 හා සියයට 24 ක් ලෙස ඉහළ අගයක් ගෙන තිබුණි. තවද, ඉකුත් වර්ෂයේදී හා සමාලෝචිත වර්ෂයේදී මණ්ඩලයේ අයවැය ගත විකුණුම් හා බෙදාහැරීමේ වියදම්වලට වඩා තරා වියදම් වැඩිවීමක් නිරීක්ෂණය වූ අතර තරා විකුණුම් හා බෙදාහැරීමේ වියදම මුළු මෙහෙයුම් වියදම්වල ප්‍රතිශතයක් ලෙස පිළිවෙලින් සියයට 89 ක් හා සියයට 90 ක් විය. මෙසේ අධික පිරිවැයක් දැරීම මණ්ඩලය ලබන ශුද්ධ ලාභයට සෘජුව බලපාන අතර එය ජනාධිපති අරමුදලට සිදු කරන දායකත්වයටද අහිතකර ලෙස බලපා ඇති බව නිරීක්ෂණය විය.
- (ආ) මණ්ඩලය විසින් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී උපයා ඇති ශුද්ධ ලාභයෙන් සියයට 16 ක්ම පාරිභෝගික ජනතාවට ලබා දිය යුතු ක්‍රියා ආපසු පවරා ගැනීමවලින් නියෝජනය වී තිබුණි.
- (ඇ) ඉකුත් වර්ෂයන්ට අදාළව ගෙවිය යුතු ආදායම් බදු නිවැරදිව නොගෙවීම නිසා හිඟ බදු බැඳියාවක් ඇති වී තිබූ අතර එම හිඟ බදු මුදල් නිරවුල් කිරීමට සිදුවීම හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී හා ඉකුත් වර්ෂයේදී ආදායම් බදු ගෙවීම් ශුද්ධ ලාභයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස පිළිවෙලින් සියයට 38 ක් හා සියයට 52 ක් ලෙස ඉහළ අගයක් ගෙන තිබුණි.
- (ඈ) ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව සමාලෝචිත වර්ෂයේ නව ලොකරැයි පත් 03 ක් වෙළඳපොළට හඳුන්වා දීම නිසා ලොකරැයි අලෙවි ආදායම රු. 2,885,215,637 කින් එනම් සියයට 24 කින් වැඩිවී තිබුණු අතර විකුණුම් පිරිවැය රු. 1,099,366,403 කින් එනම් සියයට 21 කින් වැඩිවී තිබීම, දළ ලාභ අනුපාතය ඒකාකාරීව පැවතීම කෙරෙහි බලපා තිබුණි.

(ඉ) පසුගිය වසර හා සමාලෝචිත වසරේදී ජංගම හා ක්ෂණික අනුපාත 1:2 ක් ලෙස සමාන අගයක් ගෙන තිබූ අතර මණ්ඩලයේ ජංගම වත්කම් ඉක්මවා ජංගම වගකීම් පවතින බව නිරීක්ෂණය වූයෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ද කාරක ප්‍රාග්ධන කළමනාකරණය කෙරෙහි මණ්ඩලයේ අවධානය යොමු වී ඇති බවක් නිරීක්ෂණය නොවීය.

කෙසේ වුවද, විගණනයේදී අනාවරණය වූ පරිදි ජංගම වත්කම් තුළ ඇතුළත් රු.158,037,384 ක ශේෂයක් සත්‍ය වශයෙන් ජංගම වත්කම් ලෙස සැලකිය නොහැකි වත්කම් වූයෙන් එම වටිනාකම ගැලපීමෙන් පසුව සත්‍ය ජංගම අනුපාතය 1:2.3 ක් විය යුතු බව නිරීක්ෂණය විය.

3.3 ආයතනයට එරෙහිව හෝ ආයතනය විසින් ආරම්භ කර ඇති නෛතික සිද්ධි

මණ්ඩලයේ සේවකයෙකු විසින් නැවත සේවයේ පිහිටුවන ලෙස ඉල්ලා නඩුවක්ද, බාහිර ආයතනයක් විසින් මුදල් ගෙවීම පැහැර හැරීම නිසා රු. 8,095,000 ක වන්දි ඉල්ලා නඩුවක්ද වශයෙන් මණ්ඩලයට එරෙහිව අධිකරණවල නඩු 02 ක් ගොනුකර තිබුණි. මෙම නඩු පිළිබඳ අදාළ තොරතුරු මණ්ඩලයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල අසම්භාව්‍ය වගකීම් ලෙස හෙළිදරව් කර නොතිබුණි.

4. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

4.1 කාර්යසාධනය

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

(අ) 1997 අංක 20 දරන සංවර්ධන ලොතරැයි මණ්ඩල පනතේ 11 වගන්තිය ප්‍රකාරව මණ්ඩලයේ අරමුණු පහත පරිදි වේ.

- ❖ ජනාධිපති අරමුදලට මුදල් උත්පාදනය කිරීමේ කාර්යය සඳහා ලොතරැයි පැවැත්වීම හෝ ඒ සඳහා කටයුතු කිරීම.
- ❖ එසේ ලැබෙන අරමුදල් ජනාධිපති අරමුදලට ප්‍රේෂණය කිරීම.

ඉහත සඳහන් අරමුණු ඉටුකර ගැනීම සම්බන්ධයෙන් පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (i) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ මණ්ඩලය විසින් මෙහෙයවා ඇති ලොතරැයි 10 සඳහා දිනුම්වාර 851 ක් පවත්වා තිබුණු අතර, ලොතරැයිපත් අලෙවිය තුළින් රැස්කර ඇති ආදායම රු.14,759,875,240 ක් විය. එසේම වර්ෂය තුළ රැස්කළ ආදායමෙන් රු.7,755,659,066 ක මුදලක් ත්‍යාග ලෙස වෙන්කර තිබුණු අතර ජනාධිපති අරමුදල සඳහා ප්‍රේෂණය කර තිබුණු මුදල රු.1,783,386,637 ක් විය.
- (ii) ඉහත සඳහන් ආදායම රැස්කිරීම සඳහා මණ්ඩලය විසින් සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී රු.12,475,080,593 ක පිරිවැයක් දරා තිබුණු අතර එම පිරිවැයෙන් සියයට 3.08 ක් ලෙස රු.384,232,565 ක් ප්‍රචාරණ කටයුතු වෙනුවෙන් දරා තිබුණි.
- (iii) මණ්ඩලය විසින් ලොතරැයිපත් විකිණීමෙන් ලැබෙන ආදායමෙන් සියයට 50 ක් ත්‍යාග මුදල් සඳහා වෙන්කර තිබුණි. සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ ත්‍යාගලාභීන් 166,388,074 ක් වෙත රු.6,726,171,273 ක් ත්‍යාග ලෙස බෙදාහැර තිබුණු අතර එය ඉකුත් වර්ෂය සමග සැසඳීමේදී සියයට 19 ක වර්ධනයක් විය. කෙසේ වුවද සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී රු.283,820,540 ක් වටිනා ත්‍යාග මුදල් අදාළ ජයග්‍රාහකයින් අතර බෙදාහැරීමට මණ්ඩලය විසින් කටයුතු කර නොතිබුණි.

(ආ) මණ්ඩලයේ ලොකරැයී පත් අලෙවිය සඳහා දරන ලද ප්‍රචාරණ පිරිවැයට සාපේක්ෂව අත්පත් කරගෙන ඇති විකුණුම් ආදායමේ කාර්යසාධනය පහත පරිදි වේ.

ලොකරැයීයේ නම	විකුණුම් ආදායම				ප්‍රචාරණ පිරිවැය			
	2016	2015	විචලනය	ප්‍රතිශතය	2016	2015	විචලනය	ප්‍රතිශතය
	රු. මිලියන	රු. මිලියන	රු. මිලියන	(සියයට)	රු. මිලියන	රු. මිලියන	රු. මිලියන	(සියයට)
ශනීදා වාසනාව	2,486	2,541	(55)	(2.2)	34	27	7	26.2
සංවර්ධන / ලග්න වාසනාව	2,899	2,939	(40)	(1.3)	41	30	11	36.2
ජයෝදා	1,425	1,424	1	0.08	36	24	12	46.5
ජනජය / ගැලැක්සි ස්ටාර්	1,137	1,099	38	3.4	28.4	28	0.4	1.5
නියත ජය	1,241	1,176	65	5.5	49	26	23	86.9
සුපර් බෝල්	2,744	2,524	220	8.7	32	30	2	5.7
සංවර්ධන ලක්ෂපති	1,000	-	-	-	50	-	-	-
කෝටිපති ශනීදා	1,572	-	-	-	57	-	-	-
සංවර්ධන වාසනාව	48	-	-	-	14	-	-	-

මේ සම්බන්ධයෙන් පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (i) ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ශනීදා වාසනාව හා සංවර්ධන ලග්න වාසනාව ලොකරැයීවල ප්‍රචාරණ පිරිවැය පිළිවෙලින් සියයට 26 කින් හා සියයට 36 කින් ඉහළ ගියද විකුණුම් ආදායම් පිළිවෙලින් සියයට 2.2 කින් හා සියයට 1.3 කින් පහත වැටී තිබුණි.
 - (ii) ඉකුත් වර්ෂය සමග සැසඳීමේදී ජයෝදා ලොකරැයීයේ ප්‍රචාරණ පිරිවැය සියයට 47 කින් වැඩි වී තිබුණද විකුණුම් ආදායම වැඩිවී තිබුණේ සියයට 0.08 ක් ලෙස ඉතා අඩු ප්‍රතිශතයකිනි. එහෙත් විකුණුම් ආදායම සියයට 3.4 කින් වැඩිවී තිබුණු ගැලැක්සි ස්ටාර් ලොකරැයීයේ ප්‍රචාරණ පිරිවැය වැඩිවී තිබුණේ සියයට 1.5 කින් පමණි. ඒ අනුව මණ්ඩලය විසින් ඉහළ ප්‍රචාරණ පිරිවැයක් දරනු ලබන ඇතැම් ලොකරැයීවල ප්‍රචාරණ පිරිවැයේ ඵලදායිතාවය ඉතා පහළ මට්ටමක පවතින බව නිරීක්ෂණය විය.
 - (iii) සංවර්ධන වාසනා ලොකරැයීය සඳහා විකුණුම් ආදායමෙන් සියයට 29 ක අසාමාන්‍ය ප්‍රචාරණ වියදමක් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී දරා තිබුණි.
- (ඇ) මණ්ඩලය විසින් ලොකරැයීපත් මුද්‍රණය කිරීම සඳහා දරන ලද පිරිවැයෙන් ළඟාකරගත් කාර්ය සාධනය, නොවිකිණි ඉතිරිවූ ලොකරැයීපත් හේතුවෙන් අඩුවී තිබුණි. සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී පිරිවැය රු.444,990,802 ක් වූ ලොකරැයීපත් 807,949,550 ක් මණ්ඩලය විසින් මුද්‍රණය කර තිබුණු අතර ඉන් පිරිවැය රු.40,991,700 ක් වූ ලොකරැයීපත් 53,781,800 ක් බෙදාහරින්නන් විසින් ආපසු එවා තිබුණි. පිරිවැය රු.18,830,000 ක් වූ ලොකරැයීපත් 26,525,400 ක් බෙදාහරින්නන්ට නිකුත් නොකර ගබඩාව තුළ රඳවාගෙන තිබුණු අතර එම ලොකරැයීපත්වල මුද්‍රණ පිරිවැය රු.59,821,700 ක් විය. මෙසේ ඉතිරිවන ලොකරැයීපත් ප්‍රමාණය අවම කර ගැනීමට අවශ්‍ය සැලසුම් සකස් කිරීමට ප්‍රමාණවත් වැඩපිළිවෙලක් ක්‍රියාවට නැංවීමට කළමනාකාරිත්වය අපොහොසත්වී තිබූ අතර එය මණ්ඩලයේ කාර්ය සාධනයට සෘජුව බලපා තිබුණි.

- (ඇ) මණ්ඩලය විසින් වාර්ෂිකව උපයනු ලබන ශුද්ධ ලාභය විධිවිධාන ප්‍රකාරව ජනාධිපති අරමුදලට බැර කරනු ලබන අතර සමාලෝචිත වර්ෂයේදී එසේ බැර කළ මුදල රු. මිලියන 1,783 ක් වූ අතර එය විකුණුම් ආදායමේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 12 ක් විය. එසේම, 2014 වර්ෂයේදී ජනාධිපති අරමුදලට බැර කළ ශුද්ධ ලාභය රු. මිලියන 2353 ක් වූ අතර එය විකුණුම් ආදායමේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 19.17 ක්ද 2015 වර්ෂයේදී සියයට 14.54 ක අගයක්ද ගෙන තිබුණි. ඒ අනුව, මණ්ඩලය විසින් ජනාධිපති අරමුදලට සිදු කරන ලද දායකත්වය විකුණුම් ආදායමේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස ගත්කළ අධිමත් අඩුවීමක් නිරීක්ෂණය විය.
- (ඉ) මණ්ඩලය විසින් සමාලෝචිත වර්ෂයේ ඉටුකරගත් අරමුණු හා ඉලක්ක ඇතුළත් කාර්යසාධන වාර්තාවක් 2017 ජුනි වන විටත් පිළියෙල කර නොතිබුණු අතර නියැදි පරීක්ෂාවන්ට අනුව ඉලක්ක කරා ළඟාවීමේ ප්‍රගතිය පිළිබඳ සිදුකළ නිරීක්ෂණයන් කිහිපයක් පහත දැක්වේ.
 - (i) 2016 වර්ෂයේ ක්‍රියාකාරී සැලැස්මට අනුව රු.3,375,000 ක් වැයකර ඉදිකිරීමට සැලසුම් කළ අලෙවි කුටි 100 ක් සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී නිමකිරීමට අපොහොසත් වී තිබුණි.
 - (ii) වටිනාකම රු.15,000 ක උපරිම මුදලක් අලෙවි නියෝජිතයින්ට ගෙවීමේ පදනම මත සාදා නිම කිරීමට සැලසුම් කළ අලෙවි කුටි 510 කින් සමාලෝචිත වර්ෂයේ නිමකර තිබුණේ අලෙවි කුටි 122 ක් එනම්, සියයට 23 ක් පමණි.
 - (iii) කිලිනොච්චිය හා වවුනියාව දිස්ත්‍රික්කවලට 2016 වර්ෂයේදී ලබා දීමට සැලසුම් කර තිබූ අලෙවි කුටි 30 ක ප්‍රමාණය 2017 මාර්තු 31 දින වන විටදී ලබා දීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.
 - (iv) 2016 වර්ෂයේ ක්‍රියාකාරී සැලැස්මට ඇතුළත් කර නොතිබූ අලෙවිකුටි 20 ක් ඉදිකිරීම වෙනුවෙන් මණ්ඩලය රු. 800,000 ක මුදලක් වැයකර තිබුණි.
 - (v) වාර්ෂික ක්‍රියාකාරී සැලැස්මේ අලෙවි කුටි ඉදිකිරීම සඳහා අවශ්‍ය මුදල රු. මිලියන 03 ක් ලෙස දක්වා තිබුණද වාර්ෂික අයවැය මගින් රු. මිලියන 10 ක් සඳහා අනුමැතිය ලබාගෙන තිබුණි.

4.2 කළමනාකරණ ක්‍රියාකාරකම්

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) නියමිත පරිදි බදු මුදල් අදාළ වර්ෂවලදී නිරවුල් කිරීමට කළමනාකරණය අපොහොසත් වීම හේතුවෙන් ඉකුත් වර්ෂවලට අදාළ හිඟ බදු මුදල් සහ සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළ බදු මුදල් ගෙවීම සඳහා මණ්ඩලය සතුව පැවති රු.302,054,379 ක ස්ථාවර තැන්පතු 4 ක් නියමිත කාලයට පෙර ආපසු ලබාගෙන තිබුණි. මණ්ඩලයට ඒ අනුව ස්ථාවර තැන්පතුවලින් ලැබිය යුතු වූ රු. 33,255,379 ක පොලී ආදායමක් අහිමි වී තිබුණි.
- (ආ) 2016 දෙසැම්බර් 31 දින වන විට මෙසේ හිඟ බදු බැඳියාව රු. 1,306,945,943 ක් තිබියදී මණ්ඩලය විසින් රු. 13,475,000 ක මුදලක් පරිත්‍යාග ලෙස විවිධ ආයතන වලට ලබාදී තිබුණි. මෙසේ අනිවිශාල හිඟ බදු බැඳියාව පිළිබඳව කළමනාකරණ විසින් රේඛීය අමාත්‍යාංශය (මුදල් අමාත්‍යාංශය) දැනුවත් කළ බවක් නිරීක්ෂණය නොවූ අතර එලදායී නොවන වැය පිළිබඳව පාලනයක්ද නිරීක්ෂණය නොවීය.

4.3 මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම්

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) ලොතරැස් 09 කට අදාළව සිදු කරන ලද නියැදි විගණන පරීක්ෂණයට අනුව දිනුම් ඇදීමේ වාර 21 කදී ලොතරැස්පතක සම්මත විශාලත්වයෙන් ලොතරැස්පත් මුද්‍රණය කර නොමැති බව නිරීක්ෂණය වූයෙන් ව්‍යාජ ලොතරැස්පත් මුද්‍රණය වීමට ඉඩකඩ පැවති බව විගණනයේදී නිරීක්ෂණය විය.
- (ආ) ව්‍යාජ ලොතරැස්පත් වෙළඳපොළට ඉදිරිපත්වීමේ අවදානම අවම කර ගැනීම සඳහා මණ්ඩලය විසින් විධිමත් වැඩ පිළිවෙලක් හඳුන්වා දී ඇති බවක් නිරීක්ෂණය නොවීය. දැනට ක්‍රියාත්මක වන ආරක්ෂණ ක්‍රමවේදය වනුයේ වර්ෂික ඉරි රටාවක් ලොතරැස් පතේ මුහුණත යෙදීම වුවත් එය ලොතරැස් පත්වල ආරක්ෂාවට ප්‍රමාණවත් නොවන බව නිරීක්ෂණය විය.
- (ඇ) මණ්ඩලය විසින් 2008 වර්ෂයේදී රු.8,095,000 කට සැපයුම්කාර ආයතනයකින් ලබාගෙන තිබුණු කැබ් රථය එදින සිටම අස්ථානගත වී තිබුණද එම කැබ් රථය මණ්ඩලය වෙත නැවත ලබා ගැනීම සඳහා විධිමත් ක්‍රියාමාර්ගයන් ගෙන නොතිබුණි. මෙම වාහනය මණ්ඩලයේ වත්කමක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල අනාවරණය කර තිබුණු අතර 2013 වර්ෂයේ සිට 2016 වර්ෂය දක්වා එම වාහනය වෙනුවෙන් සලසා ඇති ක්ෂය ප්‍රතිපාදනය රු.6,476,000 ක් විය. මණ්ඩලයේ මෙහෙයුම් කටයුතුවලට භාවිතා නොකරන වාහනයක් වෙනුවෙන් වාර්ෂිකව රු.1,619,000 බැගින් ක්ෂය වෙන්කර මෙහෙයුම් වියදමක් ලෙස ගිණුම්ගත කර තිබීම විගණනයේදී ප්‍රශ්නගත විය.
- (ඈ) එක් එක් ලොතරැස් සඳහා ලබාදිය යුතු ත්‍යාග පිළිබඳව නිශ්චිත නිගමනයන්ට එළඹ අවශ්‍ය සැලසුම් සකස් නොකිරීම හේතුවෙන් ඇතැම් ලොතරැස්වලට අදාළව ත්‍යාග සංචිත ගිණුමේ ශේෂය සෘණ අගයක් වී තිබුණි. මණ්ඩලය විසින් මෙහෙයවන ලොතරැස් 6 ක ත්‍යාග සංචිත ගිණුමේ ශේෂය මේ ආකාරයෙන් සෘණ අගයක් වී තිබුණු අතර, එම අගයන්ගේ එකතුව රු.75,877,900 ක් විය. ඇතැම් ලොතරැස් සඳහා වරින් වර විශේෂ ත්‍යාග ප්‍රදානය කිරීමට තීරණය කිරීම මේ සඳහා මූලික වශයෙන් හේතුවී තිබුණි.

4.4 මතභේදයට තුඩුදෙන ගනුදෙනු

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) පිළිගැනීමේ කවුන්ටරය ඉදිකිරීම සඳහා ඉදිරිපත් කරන ලද ඉංජිනේරු ඇස්තමේන්තුව රු.3,450,900 ක් වුවද තථ්‍ය වියදම රු.2,258,251 ක් වූයෙන් සියයට 35 ක විචලනයන් නිරීක්ෂණය විය. ඒ අනුව ඉංජිනේරු ඇස්තමේන්තුවේ සඳහන් වටිනාකම් මතභේදයට තුඩුදෙන ඒවා විය.
- (ආ) නිත්‍යානුකූලව ලියාපදිංචි නොවූ වෙබ් අඩවියක් සඳහා එහි හිමිකරුවන්ට ලොතරැස් සන්නම් නාම ප්‍රචාරණය කිරීම වෙනුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී රු.1,200,000 ක මුදලක් ගෙවා තිබුණි. තවද වෙබ් අඩවියක් තුළින් ලොතරැස් සන්නම් ප්‍රචාරණය කිරීමෙන් මණ්ඩලය අපේක්ෂා කළ අරමුණු ඉටුවී ඇත්ද යන්න මතභේදයට තුඩුදෙන කරුණක් විය.

4.5 නිෂ්ක්‍රීය හා උන උපයෝජිත වත්කම්

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දේපල පිරිසිදු හා උපකරණ යටතේ දක්වා තිබුණු රු. 4,758,308 ක් වටිනා CCTV කැමරා පද්ධතිය, 2010 වර්ෂයේ සිට අක්‍රීයව පැවතුණද එය අපහරණය කිරීම සඳහා සුදුසු වැඩ පිළිවෙලක් යොදා නොතිබුණි.
- (ආ) ලොකරැයි ජයග්‍රාහකයන්ට ත්‍යාග ලබාදීම වෙනුවෙන් මිලදී ගෙන තිබුණු රු.3,400,167 ක භාණ්ඩ නොගයක් වර්ෂ ගණනාවක සිට ගබඩාවල රඳවාගෙන තිබූ අතර මෙම භාණ්ඩ අලෙවිකර අදාළ මුදල ජනාධිපති අරමුදලට බැර කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (ඇ) ධාවන තත්ත්වයේ පැවති රු.1,353,872 ක් වටිනා මෝටර් සයිකල් 8 ක් පරිහරණයකින් තොරව මණ්ඩලය සතු මෝටර් රථ අංගනය තුළ තිබියදී සමාලෝචිත වර්ෂයේදී හා ඉකුත් වර්ෂයේදී රු.3,159,099 ක් වැයකර මෝටර් සයිකල් 13 ක් මිලදී ගෙන තිබුණි.
- (ඈ) අලෙවි ප්‍රවර්ධන කටයුතු සඳහා සමාලෝචිත වර්ෂයේදී රු.4,216,325 ක් වැය කර මිලදී ගෙන තිබුණු කුඩ 12,275 ක් ගිණුම් වර්ෂය අවසානය දක්වාත් නියමිත පරිදි බෙදාහැරීමකින් තොරව ගබඩාවේ රඳවාගෙන තිබුණි. එසේම රාජ්‍ය ආයතන සඳහා බෙදාහැරීමට මිලදී ගෙන තිබුණු රු.68,250 ක් වටිනා කුඩ 130 ක්ද ප්‍රයෝජනයට නොගෙන ගබඩාවේ රඳවාගෙන තිබුණි.
- (ඉ) මණ්ඩලය විසින් 2012 වර්ෂයේදී රු.42,720,098 ක් වැයකර ඉදිකර තිබුණු වික්‍රාගාරය පරිහරණයකින් තොරව එදින සිට නිෂ්ක්‍රීයව පැවති අතර එදිනට, මෙම වික්‍රාගාරයේ තක්සේරු කළ වටිනාකම රු.38,752,448 ක් බව ලිපි ලේඛන අනුව නිරීක්ෂණය විය.

4.6 හඳුනාගන්නා ලද පාඩු

අලෙවි ප්‍රවර්ධන ලෙජරය තුළ ඇතුළත්ව තිබුණු රු. 227,514 ක් වටිනා අලෙවි ප්‍රවර්ධන අයිතම් 4 ක් විගණනය විසින් සිදුකරන ලද භෞතික පරීක්ෂාවේදී අදාළ අංශය තුළ භෞතිකව නොපැවතුණි.

4.7 අත්හැර දැමූ ව්‍යාපෘති

භෝජනාගාරයක් හා ගබඩාවක් ඉදිකිරීම වෙනුවෙන් 2014 වර්ෂය තුළදී රු. 1,583,594 ක මූලික වියදමක් දැරා තිබුණද මේ වන විට කිසිදු ඉදිකිරීමක් සිදු නොකර අදාළ ඉදිකිරීම අත්හැර දමා තිබූ අතර එම වියදම ජංගම නොවන වත්කම් යටතේ නොනිමි වැඩ ලෙස ගිණුම්ගත කර තිබුණි.

4.8 කොන්ත්‍රාත් පරිපාලනය

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

2010 වර්ෂයේ සිට 2012 වර්ෂය දක්වා කාලය තුළ ඉදිකර තිබුණු රු.42,720,098 ක් වටිනා වික්‍රාගාරය සම්බන්ධයෙන් පහත සඳහන් කරුණු නිරීක්ෂණය විය.

- (i) ශක්‍යතා අධ්‍යයනයකින් තොරව සැලසුම් කිරීම, ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයේ 2.14.1 ප්‍රකාරව කටයුතු නොකිරීම සහ වායු සම්කරණ පද්ධතිය හා ශබ්ද පරිපාලන පද්ධතිය සකස් නොකිරීම නිසා වික්‍රාගාරය පාවිච්චි කළ නොහැකි මට්ටමක පැවතුණි.

- (ii) ඉදිකිරීමේ කටයුත්ත පිළිබඳව තීරණ ගැනීමට අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයට හැකිවන ආකාරයෙන් කොන්ත්‍රාත් පිරිවැය බණ්ඩනය කර ඒ ඒ කොටස සඳහා වෙන වෙනම මිල ගණන් කැඳවා කොන්ත්‍රාත්කරුවන් තෝරාගැනීම හේතුවෙන් ගොඩනැගිල්ලේ ඇති අඩුපාඩු පිළිබඳව වගකීම නිශ්චිත පාර්ශවයකට පැවරිය නොහැකිව තිබුණි.
- (iii) ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම තුළ වූ ඉලක්ක අනුව, විත්‍රාගාරයේ අඩුපාඩු සකස් කිරීමට 2016 වර්ෂයේදී මිල ගණන් කැඳවා 2017 පළමු කාර්තුවේදී කොන්ත්‍රාත්තුව පිරිනැමීමට සැලසුම් කර තිබුණද, 2017 ජුනි 30 විගණන දින වන විටත් ඒ සඳහා කිසිදු ක්‍රියාමාර්ගයක් ගෙන නොතිබුණි.
- (iv) ඉහත සඳහන් පරිදි වූ දුර්වලතා හේතුවෙන් විත්‍රාගාරයේ අපේක්ෂිත අරමුණු ඉටුවී නොතිබූ අතර එම කාර්යයන් ඉටුකරවා ගැනීම සඳහා 2014 වර්ෂයේ සිට 2016 වර්ෂයේ දක්වා ශ්‍රී ලංකා රුපවාහිනී සංස්ථාවට රු.115,200,000 ක් ගෙවා තිබුණි. තවද දැනට ලොකරැයි අලෙවියේ යෙදී සිටින ජාතික ලොකරැයි මණ්ඩලයටද විත්‍රාගාරයේ සේවාව සපයා විශාල ආදායමක් උපයා ගැනීමට මණ්ඩලයට තිබූ අවස්ථාවද අහිමිවී තිබුණි.

4.9 විධිමත් පරිදි පවරා නොගත් ඉඩම්/දේපලවල ව්‍යාපෘති ආරම්භ කිරීම

මණ්ඩලයට නීත්‍යානුකූල හිමිකමක් නොමැති තිස්සමහාරාමයේ පිහිටි ඉඩමක සංචාරක නිවාසයක් ඉදිකිරීම වෙනුවෙන් මූලික වියදම් ලෙස රු. 492,392 ක් මණ්ඩලය විසින් දරා තිබුණි.

4.10 වෙනත් රාජ්‍ය ආයතන වෙත ලබාදුන් මණ්ඩලයේ සම්පත්

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) 2003 ජුනි 02 දිනැති අංක PED/12 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වකුලේඛයේ 8.3.9 වගන්තිය ප්‍රකාරව රාජ්‍ය ව්‍යාපාර සතු භෞතික හා මානව සම්පත් රේඛීය අමාත්‍යාංශය හෝ වෙනත් රාජ්‍ය ආයතන වෙත නිදහස් කල නොහැකි වුවද, එකී විධිවිධානවලට පටහැනිව 2016 පෙබරවාරි 16 දින රු. 338,385 ක් වටිනා යතුරුපැදි 02 ක් මුදල් අමාත්‍යාංශය වෙත නිදහස් කර තිබුණි.
- (ආ) ඉහත වකුලේඛයේ විධිවිධානවලට පටහැනිව මණ්ඩලයේ කාර්ය මණ්ඩල සාමාජිකයින් 10 දෙනෙකු මුදල් අමාත්‍යාංශයේ සේවය සඳහා නිදහස් කර පාරිශ්‍රමික ලෙස රු. 3,376,415 ක් මණ්ඩලය විසින් දරා තිබුණි.

4.11 කාර්ය මණ්ඩල පරිපාලනය

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) 2016 දෙසැම්බර් 31 දිනට අනුමත කාර්ය මණ්ඩලය 298 ක් වූ අතර තථ්‍ය කාර්ය මණ්ඩලය 287 ක් වශයෙන් තනතුරු 22 ක පුරප්පාඩු පැවති අතර අතිරික්තව පැවති සේවක සංඛ්‍යාව 11 ක් විය. කෙසේ වුවද, 2017 පෙබරවාරි 28 දින වනවිට මෙම අතිරික්ත සේවක සංඛ්‍යාව 15 දක්වා වර්ධනය වී තිබුණි.
- (ආ) මණ්ඩලය විසින් යාවත්කාලීන කරන ලද මානව සම්පත් සැලැස්මකට අනුව කටයුතු කර නොතිබුණි. ඒ අනුව නිශ්චිත රාජකාරී බෙදීම්, යාවත්කාලීන කාර්ය මණ්ඩල විස්තර, කාර්ය මණ්ඩලයේ ජ්‍යෙෂ්ඨතාවය හා සුදුසුකම් ඇතුළත් තොරතුරු හා තනතුරු දරන්නාට පමණක් පුද්ගලික වනසේ ලබාදී ඇති තනතුරු සංඛ්‍යාව යාවත්කාලීන වන ආකාරය ආදී ඇතුළත් තොරතුරු පද්ධතියක් මණ්ඩලය විසින් පවත්වාගෙන ගොස් නොතිබුණි.

(ඇ) සාමාන්‍යාධිකාරී තනතුර සඳහා ද්විතියික පදනම මත නිලධාරියකු පත්කර තිබූ අතර වසර ගණනක් තිස්සේ ස්ථීර නිලධාරියෙකු බඳවා ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි. එසේම සහකාර සාමාන්‍යාධිකාරී (මානව සම්පත්), සහකාර සාමාන්‍යාධිකාරී (ප්‍රසම්පාදන) යන තනතුරු සඳහාද මෙතෙක් බඳවා ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

(ඈ) පුරප්පාඩු වී පැවති මණ්ඩලයේ විදුලි කාර්මික තනතුරට, ස්ථීර නිලධාරියෙකු බඳවා ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණු අතර, වර්ෂ 10 කට ආසන්න කාලයක් තිස්සේ අදාළ තනතුරේ රාජකාරී ආචරණය කරමින් සිටින තැනැත්තාගේ පත්වීම ස්ථීර කිරීම සඳහාද විධිමත් ක්‍රියාමාර්ගයක් ගෙන නොතිබුණි.

(ඉ) කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ අනුමැතිය ලබාගැනීමෙන් තොරව උපදේශක තනතුරු 04 ක්, නීති නිලධාරී තනතුරක්, කළමනාකරණ සහකාර තනතුරු 06 ක් හා කාර්යාල කාර්ය සහායක තනතුරු 09 ක් සඳහා කොන්ත්‍රාත් පදනම මත නිලධාරීන් බඳවාගෙන තිබුණි. උපදේශක තනතුරු සඳහා බඳවාගෙන සිටි නිලධාරීන් 03 දෙනෙකු මුදල් අමාත්‍යාංශයේ රාජකාරී සඳහා යොදවා තිබුණු අතර, අදාළ නිලධාරීන්ගේ දීමනා ලෙස එක් අයෙකුට මාසයකට රු.100,000, ක් බැගින් මණ්ඩලය විසින් ගෙවමින් පැවතුණි.

තවද අලෙවි නිලධාරී තනතුරු 03 ක් හා ගිණුම් නිලධාරී තනතුරක් සඳහා පුරප්පාඩු වෙනුවෙන් අභ්‍යන්තර උසස්වීම් මගින් බඳවා ගැනීමට 2016 ජුනි 13 දින අයදුම්පත් කැඳවා තිබුණි. අයදුම්පත් කැඳවීමේ අවසන් දිනය වූ 2016 ජුනි 13 දිනට පසු තවත් අලෙවි නිලධාරී හා ගිණුම් නිලධාරී තනතුරු 03 බැගින් 06 දෙනෙකු බඳවා ගැනීමට 2016 ජුනි 30 දින කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ අනුමැතිය ලබාගෙන තිබුණි. එම තනතුරු සඳහා නැවත අයදුම්පත් කැඳවීමකින් තොරව 2016 ජුනි 13 දින ලද අයදුම්පත් මගින්ම ඉහත තනතුරු 10 ම බඳවා ගැනීම නිසා සුදුසුකම් සපුරා තිබූ අනෙකුත් නිලධාරීන්ට එම උසස්වීම් සඳහා ඉල්ලුම් කිරීමට තිබූ අවස්ථා අහිමි වී ගොස් ඇති බව නිරීක්ෂණය විය.

(ඊ) සේවා මුර පොරොත්තු ලේඛනයක් මගින් මණ්ඩලයේ සියළුම රියදුරන්ට සාධාරණ වැඩ බෙදීමේ ක්‍රියාවලියක් අනුගමනය කර ඇති බවක් නිරීක්ෂණය නොවීය. මණ්ඩලය විසින් රියදුරන් 35 දෙනෙකු සේවයේ යොදවා සිටි අතර ප්‍රවාහන අංශය විසින් විගණනය වෙත ඉදිරිපත් කළ තොරතුරු අනුව ඉන් 20 දෙනෙකුම සේවා මුර පොරොත්තු ලේඛනය සැකසීමේදී අදාළ කරගෙන නොතිබුණි.

(උ) අලෙවි ප්‍රවර්ධන සහකාර හා අලෙවි සම්බන්ධීකාරක යන තනතුරු 2 සඳහාම එකම ස්වරූපයේ රාජකාරී පැවරී තිබුණු අතර එම තනතුරු සඳහා බඳවා ගැනීමට සුදුසුකම් හා වැටුප් තල වෙන වෙනම තීරණය කර තිබුණද අලෙවි සම්බන්ධීකාරක තනතුරු සඳහා බඳවා ගැනීමේ පටිපාටියක් අනුමත කරවාගෙන නොතිබුණි. ඒ අනුව බඳවා ගැනීමේ පටිපාටිය අනුමත කර ගැනීමෙන් තොරව බඳවාගෙන තිබූ අලෙවි සම්බන්ධීකාරක තනතුරු සංඛ්‍යාව 14 ක් විය.

4.12 වාහන උපයෝජනය

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

(අ) 2009 වර්ෂයේදී මිලදී ගෙන තිබූ පිරිවැය රු. 10,098,026 ක් වූ මෝටර් රථය මිලදී ගත් කාලයේ සිටම මණ්ඩලයේ සභාපතිවරුන් විසින් භාවිතා කර තිබුණි. මෙම වාහනය 2015 නොවැම්බර් සිට සභාපතිවරයාගේ භාවිතයට නුසුදුසු බව දක්වා තිබූ අතර 2015 නොවැම්බර් 15 දින අපහරණය සඳහා භාණ්ඩාගාර අනුමැතිය ලබාගෙන තිබුණි. මෙම අනුමැතිය ලැබීමෙන් පසුවද මෙම වාහනය ධාවනයේ යොදවා තිබූ අතර එහිදී නිසි සැලකිල්ලකින් තොරව ධාවනය කිරීම හේතුවෙන් දළ වශයෙන් රු. 1,167,437 ක පමණ අළුත්වැඩියා කටයුත්තක් පැන නැගී ඇති බව වාර්තා වී තිබුණි. මේ නිසා අපහරණය කිරීමෙන් ලබාගත හැකිව තිබුණු නිසි වටිනාකමද ලබා ගැනීමට මණ්ඩලයට තිබූ අවස්ථාවද තවදුරටත් අහිමිවී තිබුණි.

(ආ) වෙන්කළ වාහන භාවිතා කරන නිලධාරීන් 5 දෙනෙකු වෙන්කළ වාහනවලට අතිරේකව සංචිත වාහනද භාවිතා කර ඇති අවස්ථා නිරීක්ෂණය වූ අතර එසේ ධාවනය කර ඇති දුර ප්‍රමාණය දළ වශයෙන් කිලෝමීටර් 3731 ක් පමණ වූයෙන් ඒ සඳහා රු. 74,796 ක ඉන්ධන පරිභෝජනය කර තිබුණි. එසේ සංචිත වාහන යොදා ගැනීමේ අවශ්‍යතාවය තහවුරු කිරීමට ප්‍රමාණවත් සාක්ෂි විගණනයට ඉදිරිපත් නොවූණි.

4.13 වෙළඳපොළ කොටස

රජය වෙනුවෙන් ලොතරැයි පැවැත්වීම සඳහා පිහිටුවා තිබූ ජාතික ලොතරැයි මණ්ඩලය හා සංවර්ධන ලොතරැයි මණ්ඩලය විසින් සමාලෝචිත වර්ෂය සහ ඉකුත් වර්ෂ 4 තුළ ලොතරැයි අලෙවිය සඳහා සිදුකර ඇති දායකත්වය පිළිබඳ විස්තර පහත දැක්වේ.

වර්ෂය	ලොතරැයි විකුණුම් ආදායම		
	සංවර්ධන ලොතරැයි මණ්ඩලය	ජාතික ලොතරැයි මණ්ඩලය	සංවර්ධන ලොතරැයි මණ්ඩලයේ වෙළඳපොළ කොටස (සියයට)
	රු. මිලියන	රු. මිලියන	
2016	15,314	20,170	43
2015	12,280	17,394	41
2014	12,232	15,153	45
2013	10,611	14,537	42
2012	10,668	12,024	47

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) සංවර්ධන ලොතරැයි මණ්ඩලයේ වෙළඳපොළ කොටස ජාතික ලොතරැයි මණ්ඩලයේ වෙළඳපොළ කොටස සමග සැසඳීමේදී සියයට 50 කට අඩු අගයක් අත්කර ගෙන තිබුණි.
- (ආ) 2012 වර්ෂයේදී සියයට 47 ක් වූ මණ්ඩලයේ වෙළඳපොළ කොටස 2016 වර්ෂයේදී සියයට 43 ක් දක්වා පහත වැටී තිබුණු අතර 2012 වර්ෂය සිට 2016 වර්ෂය දක්වා වූ සමස්ත කාල පරිච්ඡේදය තුළදී සියයට 47 සිට සියයට 41 ක් දක්වා පරාසයක් තුළ උච්චාවචනය වී තිබුණි.

5. ගිණුම් කටයුතුභාවය සහ යහපාලනය

5.1 සංයුක්ත සැලැස්ම

2003 ජුනි 02 දිනැති අංක පීරීඩ්/12 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර චක්‍රලේඛයේ 5.1.2 ඡේදය අනුව, සංයුක්ත සැලැස්මේ සැලසුම්ගත කාලපරිච්ඡේදය තුළ ඉටුකර ගැනීමට අපේක්ෂිත අරමුණු හා ඉලක්ක, ඒ සඳහා වගකිවයුතු කළමනාකාරිත්වය යනාදිය පැහැදිලිව හඳුනාගත හැකි ලෙස ක්‍රියාකාරී සැලැස්මක් පිළියෙල කළ යුතු බව දක්වා තිබුණි. එහෙත් මණ්ඩලයේ 2016 සිට 2020 දක්වා වූ වර්ෂ සඳහා පිළියෙල කර තිබුණු සංයුක්ත සැලැස්මේ පහත සඳහන් අඩුපාඩු නිරීක්ෂණය විය.

- (අ) 2016 වර්ෂයේ සිට 2020 වර්ෂය දක්වා වූ වර්ෂයන් වලදී මණ්ඩලය විසින් ළඟාකර ගැනීමට අපේක්ෂා කරන ලද ඉලක්කයන්හි ඇස්තමේන්තුගත ප්‍රමාණයන්, පිරිවැයන් හා කාලවකවානු යනාදිය ඇතුළත් කර නොතිබුණි.
- (ආ) ඉටුකර ගැනීමට අපේක්ෂිත අරමුණු හා ඉලක්ක සම්බන්ධව වගකිව යුතු කළමනාකාරීත්වය පිළිබඳ තොරතුරු ඇතුළත් කර නොතිබුණි.
- (ඇ) ඉහත වක්‍රලේඛයේ 9.2 ඡේදය පරිදි සංයුක්ත සැලැස්ම පිළියෙල කිරීමේදී ආයතනයේ අවශ්‍යතාවය මත මානව සම්පත් සැලැස්මක් පිළියෙල කළ යුතු වුවත් මණ්ඩලය විසින් එය පිළියෙල කර නොතිබුණි.
- (ඈ) උක්ත වක්‍රලේඛයේ 5.1.2 ඡේදයේ සඳහන් පරිදි සංයුක්ත සැලැස්මේ ඇතුළත් විය යුතු මණ්ඩලය සතු සම්පත් පිළිබඳව හා කාර්ය සාධන දර්ශකයන් පිළිබඳ තොරතුරු ඇතුළත් වී නොතිබුණි.

5.2 ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) 2016 වර්ෂයේ ක්‍රියාත්මක කිරීමට අපේක්ෂිත ඉලක්ක, ඒ සඳහා ගන්නා ක්‍රියාමාර්ග, ඇස්තමේන්තුගත ප්‍රමාණය හා පිරිවැයන් හා අදාළ කාලවකවානු ඇතුළත් වන පරිදි 2016 වර්ෂය සඳහා මණ්ඩලය විසින් ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම විස්තරාත්මකව පිළියෙල කර නොතිබුණි. තවද, මණ්ඩලයේ සංයුක්ත සැලැස්මට හා වාර්ෂික අයවැයට සමගාමීව ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම පිළියෙල කර ඇති බව නිරීක්ෂණය නොවූ අතර ක්‍රියාකාරී සැලැස්මෙහි ප්‍රගතිය කාලානුරූපීව පරීක්ෂා කිරීම සඳහා සුදුසු ක්‍රමවේදයක්ද හඳුන්වාදී නොතිබුණි.
- (ආ) 2016 වර්ෂයේ ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම තුළ අලෙවි කුටි ඉදිකිරීම, බෙදාහැරීම, වටිනාකම් හා ප්‍රමාණයන් සහිතව නිශ්චිත ඉලක්කයක් දක්වා නොතිබුණි.

5.3 ප්‍රසම්පාදන සැලැස්ම

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයේ 4 වන පරිච්ඡේදයේ 4.2.1 ඡේදය අනුව, ප්‍රසම්පාදන අත්පොතේ සපයා ඇති ආකෘතිය අනුව ප්‍රසම්පාදන සැලැස්ම පිළියෙල කළ යුතු වුවත්, මණ්ඩලය විසින් එසේ විස්තරාත්මක ප්‍රසම්පාදන සැලැස්මක් (Detail Procurement Plan) පිළියෙල කර නොතිබුණි.
- (ආ) ඉහත (අ) ඡේදයේ දැක්වෙන පරිදි ප්‍රසම්පාදන සැලැස්මේ පහත කරුණු ඇතුළත් වී නොතිබුණි.
 - (i) ප්‍රසම්පාදන වර්ගය (Procurement Category)
 - (ii) ප්‍රසම්පාදන ක්‍රමය (Procurement Method)
 - (iii) ප්‍රසම්පාදන කටයුත්ත ආරම්භ කිරීමට හා අවසන් කිරීමට උප ලේඛනගත කරන නිශ්චිත දිනයන්.

5.4 අභ්‍යන්තර විගණනය

මණ්ඩලය තුළ අභ්‍යන්තර විගණන ඒකකයන් ස්ථාපිත කර 05 දෙනෙකුගෙන් යුත් කාර්ය මණ්ඩලයක් අනුයුක්ත කර තිබුණද ප්‍රමාණවත් කාර්ය මණ්ඩලයක් නොසිටීම හේතුවෙන් මූල්‍ය, අලෙවි හා පරිපාලන යනාදී ක්ෂේත්‍රයන්හි ඵලදායී අභ්‍යන්තර විගණනයක් සිදුකිරීමට නොහැකි වී තිබුණි.

5.5 අයවැය ලේඛනමය පාලනය

2003 ජුනි 02 දිනැති අංක පීටීඩී 12 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර චක්‍රලේඛයේ 5.2.1 ඡේදයේ සඳහන් පරිදි වාර්ෂික අයවැය ලේඛනය සමග තිබිය යුතු අයවැය ගත ශේෂ පත්‍රය පිළියෙල කර විගණනය වෙත ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.

5.6 පරිගණක ගත පද්ධතීන් ස්ථාපිත කිරීම.

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) මණ්ඩලය විසින් ලොතරැයි දිනුම් ඇදීම සඳහා දැනට භාවිතා කරන පරිගණක මෘදුකාංග සේවය පෞද්ගලික සමාගමකින් ලබාගෙන තිබූ අතර ඒ සඳහා විධිමත් ගිවිසුමක් නොවීය. ඒ අනුව, ලොතරැයි දිනුම් ඇදීම සඳහා වූ දත්ත ප්‍රවේශය මුළුමනින්ම අදාළ සමාගම වෙත පැවරී තිබීම හේතුවෙන් ඇතිවන අවදානම් තත්ත්වය මණ්ඩලය විසින් සැලකිල්ලට ගෙන ඇති බව සහ මෙම මෘදුකාංගයේ කටයුතු සඳහා මණ්ඩලයේ අධීක්ෂණයක් සිදුවී ඇති බවක් ද නිරීක්ෂණය නොවීය. මෙම පරිගණක මෘදුකාංගය නඩත්තු කිරීම හා ඒ හා සම්බන්ධ කටයුතු වෙනුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී රු. 9,345,000 ක් වැය කර තිබුණු අතර 2016 දෙසැම්බර් 31 දින තෙක් දරා ඇති මුළු වියදම රු. 92,988,744 ක් විය.
- (ආ) ලොතරැයි දිනුම් ඇදීම, ගිණුම්කරණය හා අලෙවිකරණය යනාදියට අදාළ පරිගණක පද්ධතීන් ඇතුළුව ඒකාබද්ධ පරිගණකගත තොරතුරු පද්ධතියක් මණ්ඩලය තුළ නොතිබීම හේතුවෙන් මූල්‍ය හා අලෙවි අංශ අතර තොරතුරුවල සම්බන්ධීකරණයක් සිදුවී නොතිබුණි. තවද සහකාර සාමාන්‍යාධිකාරීවරයකු සමග නිලධාරීන් 3 දෙනෙකු අනුයුක්ත කර සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ස්ථාපිත කර තිබුණු තොරතුරු තාක්ෂණ අංශය වෙනුවෙන් රු.3,337,382 ක් වැයකර තිබුණද ඒ මගින් ප්‍රමාණවත් ප්‍රතිලාභයක් මණ්ඩලයට ලැබී නොතිබුණි.

5.7 පාරිසරික, ආර්ථික හා සමාජීය වගකීම් ඉටු කිරීම

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) රජය වෙනුවෙන් ලොතරැයි පැවැත්වීම හා ජයග්‍රාහකයින්ට ත්‍යාග පිරිනැමීම මණ්ඩලයේ වගකීමක් වුවද, විවිධ හේතු නිසා හිමිකම් නොපෑ ත්‍යාග මුදල්වලට අදාළ ත්‍යාග ලාභීන් පිළිබඳ කිසිදු පසු විපරම් කටයුත්තක් මණ්ඩලය විසින් සිදුකර නොතිබුණි. ඒ හේතුවෙන් මාස 06 ඉකුත් වූ හිමිකම් නොපෑ සම්පූර්ණ ත්‍යාග මුදලම මණ්ඩලයේ ආදායමට ගෙන තිබූ අතර සමාලෝචිත වර්ෂයේදී එසේ ආදායමට ගෙන තිබූ රු. මිලියන 284 ක් ඇතුළුව 2013 වර්ෂයේ සිට 2016 වර්ෂය දක්වා එසේ ආදායමට ගෙන ඇති මුදල රු. මිලියන 1214 ක් විය.
- (ආ) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ මණ්ඩලය විසින් ලොතරැයි දිනුම්වාර 851 ක් පවත්වා තිබුණු අතර ඉන් දිනුම්වාර 793 කට විගණකයකුගේ අධීක්ෂණයක් ලබාගෙන නොතිබුණි. ඒ අනුව මණ්ඩලය විසින් පවත්වනු ලබන ලොතරැයි දිනුම් ඇදීම් විධිමත්ව හා විනිවිදභාවයකින් යුතුව සාමාජීය වගකීම් ඉටුවන ආකාරයට සිදුවීද යන්න විගණනයේදී ප්‍රශ්න ගත කරුණක් විය.

(ඇ) මණ්ඩලය විසින් සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ ක්‍රියාත්මක කළ බැඳුණු ක්‍රියාමාර්ගයන් සංඛ්‍යාව 184,040,754 ක් වූ අතර ඉන් සියයට 99.69 ක් හෙවත් ලොකරැසි පත් 183,482,914 ක් සඳහාම වෙන්කර තිබුණේ රු. 20 සිට රු. 200 දක්වා වූ පරාසයක් තුළ ක්‍රියාත්මකය. එම පරාසයෙන්ද සියයට 89 ක්ම රු. 20 බැගින් වූ ක්‍රියාත්මක විය. රු. 20 බැගින් වූ ක්‍රියාත්මක සඳහා නැවත ටිකට්පතක් මිලදී ගැනීමට පෙළඹීම හෝ අදාළ ක්‍රියාත්මක ජයග්‍රාහකයින් විසින් නොසලකා හැරීම මණ්ඩලය පැත්තෙන් ගත් කළ එහි ලාභදායීත්වය ඉහළ නංවා ගැනීමට ප්‍රබල සාධකයක් විය හැකි බව නිරීක්ෂණය විය. එහෙත් මහජනයා පැත්තෙන් ගත්කළ එම තීරණයන් තුළින් ආර්ථික හා සමාජීය වගකීම ප්‍රශස්ත ලෙස ඉටු වී ඇති බවක් නිරීක්ෂණය නොවීය.

(ඈ) ලොකරැසි 04 ක් සම්බන්ධයෙන් සිදුකළ නියැදි පරීක්ෂාවට අනුව දිනුම් ඇදීමේ යන්ත්‍රයට යොදනු ලැබූ අංක, අක්ෂර හෝ ලග්න යනාදී වූ පන්දු වලට අදාළව මුද්‍රණය කළ යුතු ටිකට්පත් ප්‍රමාණය සහ දිනුම් වාරයකට අදාළව මුද්‍රණය කළ ටිකට්පත් ප්‍රමාණය අතර විශාල විචලනයන් පවතින බව නිරීක්ෂණය විය. ඒ අනුව දිනුම් වාරයකට අදාළ මුද්‍රිත ටිකට්පතක්වත් නොවීමේ සම්භාවිතා ප්‍රතිශතය සියයට 72 සිට සියයට 98 දක්වා වූ පරාසයක් තුළ පැවතුණි. පන්දු ප්‍රමාණයට අනුව මුද්‍රණය කළ යුතු ටිකට්පත් ප්‍රමාණය ක්‍රියාත්මක නිමි ටිකට්පත් ප්‍රමාණය සමඟ සැසඳීමේදී ක්‍රියාත්මක නිමි ටිකට්පතක් නොවීමේ සම්භාවිතාවය සියයට 91.77 සිට සියයට 99.60 දක්වා වූ පරාසයක් තුළ වීම හේතුවෙන් මණ්ඩලයේ සමාජීය වගකීම ප්‍රමාණවත් ලෙස ඉටු වී ඇතිද යන්න ප්‍රශ්නාත්මක කරුණක් විය.

5.8 ජනාධිපති අරමුදලට මණ්ඩලයේ දායකත්වය

2017 පෙබරවාරි 28 දින විගණනය වෙත ඉදිරිපත් කළ මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව පහත විස්තර දැක්වෙන පරිදි සත්‍ය වශයෙන් මණ්ඩලය වෙත සපයා නොගත් අලෙවි කුටි සඳහා වියදමක් විස්තරාත්මකව උප ලේඛනයක් මඟින් උපවිත වියදමක් ලෙස දක්වා තිබුණි. ඒ අනුව ජනාධිපති අරමුදලට මණ්ඩලයේ දායකත්වය රු. 7,606,870 කින් අඩුවී ඇති බව විගණනය විසින් පෙන්වාදී තිබීම නිසා නිවැරදි කළ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 2017 ඔක්තෝබර් 04 දින නැවත විගණනය වෙත ඉදිරිපත් කර තිබුණි. එහිදී ඉහත වටිනාකම සටහන් කිරීමේ දෝෂයක් ලෙස ජර්නල් සටහනක් මඟින් ගිණුම් වලින් ඉවත් කර තිබීම නිසා ජනාධිපති අරමුදලේ දායකත්වය එම වටිනාකමින් වැඩිවී තිබුණි.

	රු.
අලෙවි කුටි 408 ක සෘජු ද්‍රව්‍ය පිරිවැය	6,120,000
අලෙවි කුටි ස්ටිකර් කිරීමේ වියදම	90,000
ඩිජිටල් මුද්‍රණ හා පරිගණක ගත කිරීම	3120
ප්‍රචාරණ හා මුද්‍රණ වියදම	16,750
අලෙවි කුටි 30 ක් සඳහා ගෙවීමට නියමිත මුදල	1,350,000
	<u>7,579,870</u>
ජාතිය ගොඩනැගීමේ බද්ද	27000
	<u><u>7,606,870</u></u>

මෙම තත්ත්වය ගනුදෙනුවලින් උද්ගතවන ප්‍රතිඵලය අහිමිව, ජනාධිපති අරමුදලට වන දායකත්වය අඩු වැඩි කිරීමට ව්‍යාජ සටහන් තැබීමක් හා සංවර්ධන ලොකරැසි මණ්ඩල පනතේ 18 (2) වගන්තියටද පටහැනිව කටයුතු කිරීමක්ද යන්න විගණනයේදී බැහැර කළ නොහැක.

6. පද්ධති හා පාලනයන්

විගණනයේදී නිරීක්ෂණය වූ පද්ධති හා පාලන අඩුපාඩු වරින්වර මණ්ඩලයේ සභාපතිවරයාගේ අවධානයට යොමු කරන ලදී. පහත සඳහන් පාලන ක්ෂේත්‍රයන් කෙරෙහි විශේෂ අවධානය යොමු කළයුතු වේ.

පද්ධති හා පාලන ක්ෂේත්‍ර	නිරීක්ෂණ
(අ) ගිණුම්කරණය	<p>(i) අලෙවි ප්‍රවර්ධන අයිතම් වෙනුවෙන් පවත්වා තිබූ ලෙජර තුළ නියෝජිතයන්ට ලබාදෙන ත්‍යාග, ජයග්‍රාහකයන්ට ලබාදෙන ත්‍යාග හා ආයතනයේ නිලධාරීන්ට ලබාදෙන භාණ්ඩ යනාදී සියලුම නිකුත් කිරීම් ඇතුළත් කිරීම නිසා එම ලෙජරය අක්‍රමවත්ව පවත්වා ගැනීම.</p> <p>(ii) ගිණුම් අංශයේ පවතින අලෙවි ප්‍රවර්ධන අයිතම උප ලෙජරයේ දැක්වෙන ශේෂයන් ප්‍රධාන ලෙජරයට පිටපත් කළද ඒවා පහසුවෙන් හඳුනාගැනීමට හැකි ක්‍රමවේදයක් අනුගමනය නොකිරීම හා එම උප ලෙජරයේ, ඒකක වටිනාකම්ද ඇතුළත් නොකිරීම.</p> <p>(iii) නොලැබුණු මුදල් ලැබුණාසේ සලකා මුදල් පොතේ සටහන් තැබීම හා ලැබුණු මුදල්, මුදල් පොතට ගැනීමේ කටයුතු මන්දගාමී වීම.</p>
(ආ) මානව සම්පත් කළමනාකරණය	<p>(i) බඳවා ගැනීමේ පටිපාටිය විධිමත් පරිදි අනුමත කර ගැනීමෙන් තොරව බඳවා ගැනීම් සිදුකිරීම.</p> <p>(ii) ප්‍රසම්පාදන කටයුතු, ගොඩනැගිලි නඩත්තු කටයුතු, කුලී පදනම මත වාහන ලබා ගැනීම, වාහන අපහරණය යනාදී සියලුම කාර්යයන් පරිපාලන නිලධාරී විසින් සිදුකර තිබුණු අතර ඒ සඳහා සුදුසු පරිදි වැඩ බෙදීමක් නොතිබීම.</p>
(ඇ) මෙහෙයුම් පාලනය (ටිකට් මුද්‍රණය පාලනය)	<p>(i) මුද්‍රිත ටිකට්පත් බහලුම් මණ්ඩලයේ ගබඩාව වෙත අංක අනුපිළිවෙලට ලබා නොගැනීම හා මුද්‍රණයේදී දෝෂ පවතින ලොතරැයි පත් විනාශ කිරීමේදී විධිමත් අධීක්ෂණයක් නොවීම හේතුවෙන් එහි අවදානමක් නිරීක්ෂණය වීම.</p> <p>(ii) බෙදාහරින්නන් විසින් ඇණවුම් කළ ප්‍රමාණයන් නොසලකා විශාල වශයෙන් ටිකට්පත් මුද්‍රණය කිරීම හා දිනුම් අදිනු ලබන දිනයේදීම මුද්‍රිත ටිකට්පත් මණ්ඩලයට ලැබීම් යනාදී කරුණු හේතුවෙන් ගබඩාවල විශාල වශයෙන් නොවිකිණු ටිකට්පත් එකතුවීම.</p>

(ඇ) ගබඩා පාලනය

(i) ගබඩා භාණ්ඩ සම්බන්ධව තොග පාලන මට්ටම් පවත්වා නොගැනීම හා බින් කාඩ් පත්‍ර පවත්වා නොගැනීම.

(ii) ගබඩා පරිපාලනය සඳහා නිශ්චිත තනතුරක් නොවීම.

(iii) ගබඩා පරිපාලනය හා වැඩ බෙදීම සම්බන්ධ අභ්‍යන්තර පාලනය දුර්වල මට්ටමක පැවතීම.

(ඉ) ලිපි ලේඛන පාලනය

අලෙවි ප්‍රවර්ධන අයිතම (කුඩ) නිකුත් කිරීමේදී අදාළ වාර්තා නිසි පරිදි නඩත්තු කර නොතිබීම.

(ඊ) ණයට විකුණුම් පාලනය

ඇපකරයක් රහිතව ටිකට්පත් ණයට අලෙවි කිරීම හා නියමිත දිනට මුදල් අයකර ගැනීමේ ක්‍රමවේදයේ අඩුපාඩු පැවතීම.